

**9-сынып оқушыларының қызығушылығы мен қабілетін анықтау,
мамандыққа икемділігін диагностикалау.**

Мамандық таңдау бұл адам өміріндегі маңызды, қиын және жауапты қадам.

Оқушыларға кәсіби бағдар беру және болашақ мамандығын анықтап алуға ықпал жасау- мектеп алдында тұрған міндеттердің бірі. Мектеп оқушыларының мамандық таңдауда дұрыс бағыт алу мәселесі мектептің психологиялық қызмет аясында жүргізілетін аса жауапты да маңызды жұмыстарының бірі.

Мектеп жасындағы жасөспірімдерге өзінің болашағын таңдауға келгенде көп ықпал ететін ата-ана, ұстазбен қатар мектеп психологтары да өз үлестерін тигізеді.

Кәсіптік бағдар бойынша мектептің практикалық жұмысы кезіндегі көкейтесті сұрақтар; оқушыларға кәсіптік айқындалуы кезінде қалай көмек көрсету, олардың икемділіктерін адекваталық психологиялық әдістер бойынша қалай анықтау керек? Төменде 9- сынып оқушыларымен кәсіптік диагностиканы жүргізу мүмкіндіктерін келтіреміз. Арнайы кәсіптік мүмкіндіктері құрылымында адамдардың төмендегі сапалары, қызығушылықтары, қажеттілігі, мотивтері, икемділіктері және жеке өзінің қасиеттері оның басты компоненттері болып табылады. Оқушылардың кәсіби бағытын, қызығушылықтарын анықтау барысында»Қызығушылықтар картасы», Дж.Голландтың «Мамандыққа икемділікті анықтау» сауалнамасы, Е.А.Климовтың «ДДС» сауалнамасы, «Мамандық таңдау мотивін анықтау» әдістері алынып, әр оқушыға жеке зерделеу қорытындылары шығарылады. Диагностикалау барысы аяқталған соң ата-аналарын сауалнама нәтижелерімен таныстырып, түсіндірме жұмыстары жүргізіледі. Мектептің әдістемелік кеңесінің шешімімен құрылған сараптау комиссиясының қатысуымен оқушылармен жеке сөйлесу нәтижелеріне сәйкес, олардың ата-аналары мен сынып жетекшілерінің пікірлерін ескеру арқылы бағытқа бөлінеді.

ХАТТАМАСЫ.

Мерзімі: 11.04.2019ж.

Тақырыбы: Е.А. Климов «ДДС»

Мақсаты: Кәсіби бағдар беру жұмысын ұйымдастыру барысында оқушылардың қай салада қызмет атқаруға ниетін ескеруге арналған қызығушылықтарының картасын жасау.

Әдісі: Сауалнама.

Ұйымдастырушы: Психолог.

Қатысушы: 9 «Ә» сынып

Оқушы саны: 24

Орындау ережесі: Оқушыларға сауалнамалар таратылып, орындау ережесі түсіндірілді. Е.А.Климов.Нәтижесі: Е.А.Климов сауалнамасының нәтижесі бойынша

Мамандық типтері	Қызығушылығы өте жоғары	
	Оқушы саны	%
Адам-табиғат	1	5
Адам-техника	4	17
Адам-адам	18	65
Адам-белгілеу жүйесі	2	18
Адам-көркем-бейне	1	5
Барлығы	26	100

Д. Голланд сауалнамасы бойынша

Жеке тұлғаның кәсіптік типтері	Қызығушылығы өте жоғары	
	Оқушы саны	%
Реалистік тип	5	18
Кеңселік тип	2	10
Әлеуметтік тип	13	48
Тапқыр тип	4	14
Артистік тип	2	10
Барлығы	26	100

Қызығушылықтар картасы бойынша оқушылардың 21-і, яғни 91 пайызының қызығушылығы математикалық-жаратылыстану пәндеріне басым екендігі, ал оқушылардың 2-і, яғни 9 пайызының қызығушылығы қоғамдық-гуманитарлық, ал 1 оқушы шығармашылық пәндеріне басым екендігі анықталды.

1. Математикалық-жаратылыстану пәндеріне бейім оқушылар:

Абдулла Ұ., Айдос Н., Амирхан Б., Акбар Г. Ережеп Т., Қаппар Д., Құдайберген А., Жолбарыс М., Қуанышбек А., Жаңбырбай А., Мұханбетов Е., Сейдалы М., Шора С., Шынтанов Б., Бибалаев У., Райым Е., Рүстемов Д., Серікбай Ә., Сыраел М., Хайрулла А., Баубек М.

2. Қоғамдық-гуманитарлық пәндеріне бейім оқушылар:

Ермаханбетқызы А., Рысбек Б.,

3. Қоғамдық – шығармашылық пәндеріне бейім оқушылар:

Нұрлыбай М.

Ұсыныстар:

1. Оқушылардың кәсіптік қалыптасуына байланысты педагогикалық-психологиялық тренинг сабақтар өткізу.

2. Мамандықтар жайлы толық ақпараттар беру сынып жетекшілеріне ұсынылады.

Педагог- психолог:

Б.Еспанов

Сынып жетекші:

Н.Құлшаева

№1 М.Әуезов атындағы жалпы орта мектебі 9 «Ә» -сынып оқушыларының кәсіби бағыттылығы бойынша алынған сауалнамалардың қорытындысы.

№	Оқушының аты – жөні	Темпераменті	Голомшток сауалнамасы бойынша қызығушылығы жоғары бағыттары	Е.А.Климовтың Даралап -диагностикалау сауалнамасының қорытындысы бойынша мамандық типтері	Д.Голландтың мамандыққа икемділікті анықтау
1	Абдулла Ұлжан	Флегматик-сангвиник	Менеджмент	Адам-адам	Әлеуметтік тип
2	Айдос Назира	флегматик- сангвиник	Тамақ өнеркәсібі	Адам-табиғат	Реалистік тип
3	Амирхан Б.	Сангвиник-флегматик	Әскери	Адам-техника	Әлеуметтік тип
4	Ақбар Гүлназ	Холерик - сангвиник	Медицина	Адам-адам	Реалистік тип
5	Ермаханбетқызы Арайлым	Санвиник	Шет тілі	Адам-көркем бейне	Реалистік тип
6	Ережеп Темірлан	флегматик	Көлік инспекциясы	Адам-табиғат	Әлеуметтік тип
7	Қапбар Диас	флегматик	Көлік инспекциясы	Адам- белгілеу жүйесі	Реалистік тип
8	Құдайберген А.	Сангвиник-холерик	Медицина	Адам-табиғат	Артистік тип
9	Жолбарыс Мейіржан	Флегматик-сангвиник	География	Адам-адам	Артистік
10	Қуанышбек Аружан	Сангвиник-флегматик	Әскери	Адам-техника	Тапқыр тип
11	Жаңбырбай Арайлым	Холерик-сангвиник	Шет тілі	Адам-көркем бейне	Әлеуметтік тип
12	Нұрлыбай М.	Сангвиник-флегматик	Музыка	Адам-көркем бейне	Кеңселік тип
13	Мұхамбетов Е.	Сангвиник	Әскери	Адам-адам	Кеңселік тип
14	Рысбек Береке	Флегматик	Журналистика	Адам-көркем бейне	Реалистік тип
15	Сейдалы Мереке	Флегматик	Менеджмент	Адам-адам	Тапқыр тип
16	Шора Саят	Сангвиник	Спортшы	Адам- белгілеу жүйесі	Артистік
17	Шынтанов Б.	Флегматик	Спортшы	Адам-адам	Тапқыр тип
18	Бибалаев Уралхан	Сангвиник-флегматик	Экономист	Адам-адам	Әлеуметтік тип
19	Райым Ернұр	Флегматик	Полиция	Адам-белгілеу жүйесі	Реалистік тип
20	Рүстемов Д.	Холерик-Сангвиник	Спортшы	Адам-көркем бейне	Әлеуметтік тип
21	Серікбай Әсем	Флегматик-Сангвиник	Биология	Адам-адам	Артистік
22	Сыраел Мирас	Сангвиник-флегматик	Спортшы	Адам-табиғат	Тапқыр тип
23	Хайрулла Аян	Флегматик-сангвиник	Полиция	Адам-табиғат	Әлеуметтік тип
24	Баубек Мұқтархан	Сангвиник-Флегматик	Техника	Адам-техника	Реалистік тип

Педагог-психолог:

Б.Еспанов

Сынып жетекшісі:

Н.Құлшаева

№1 М.Әуезов атындағы жалпы орта мектебі 9 «Ә» сынып оқушыларының Е.А.Климовтың «ДДС» сауалнамасының қорытындысы.

Мамандық типтері	Қызығушылығы өте жоғары	
	Оқушы саны	%
Адам-табиғат	5	21
Адам-техника	3	12
Адам-адам	8	33
Адам-белгілеу жүйесі	3	13
Адам-көркем-бейне	5	21
Барлығы	24	100

№1 М.Әуезов атындағы жалпы орта мектебі 9 «Ә» сынып оқушыларының Д.Голландтың мамандыққа икемділікті анықтау сауалнамасының қорытындысы

Жеке тұлғаның кәсіптік типтері	Қызығушылығы өте жоғары	
	Оқушы саны	%
Реалистік тип	7	29
Кеңселік тип	2	8
Әлеуметтік тип	7	29
Тапқыр тип	4	17
Артистік тип	4	17
Барлығы	24	100

№1 М.Әуезов атындағы жалпы орта мектебі 9 «Ә» сынып оқушыларының қызығушылық бағытының мониторингі

